

Illustration: <https://xpert.digital/deutschland-will-waffen-buendnis-mit-ukraine/>

Інвестиції в безпеку замість субсидій:

ЯК НІМЕЧЧИНА ЗМІЦНЮЄ ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ УКРАЇНИ

КОНРАД ВОЛЬФЕНШТАЙН
(Konrad Wolfenstein)

Німеччина та Україна оголосили про погодження плану щодо зміцнення оборонного співробітництва та підтримки української оборонної промисловості.

Україна використовується тут як розширений виробничий об'єкт НАТО, що знижує собівартість боєприпасів. За умов, коли 155-мм снаряди продаються на світовому ринку за захмарними цінами, нарощування власних, економічно ефективних виробничих потужностей в Україні також є заходом боротьби з інфляцією в секторі озброєнь.

План спрямований на поглиблення співпраці між оборонними галузями обох країн і подальше зміцнення обороноздатності та потенціалу України.

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ:

- **Регулярні консультації** на високому рівні з питань оборонної політики між Німеччиною та Україною.
- Створення в Берліні **представництва оборонної промисловості** для поліпшення координації.
- Сприяння **науково-дослідним і технологічним розробкам** у оборонному секторі.
- Забезпечення можливості **спільних закупівель озброєнь**.

Ця ініціатива підкреслює відданість Німеччини підтримці України у зміцненні її обороноздатності в довгостроковій перспективі, зокрема з метою можливої інтеграції у структури ЄС.

Illustration: <https://xpert.digital/deutschland-will-waffen-buendnis-mit-ukraine/>

СЕНСАЦІЙНА ЗАЯВА МЕРЦА ПРО ОЗБРОЄННЯ: ЧОМУ НІМЕЦЬКІ ТАНКИ НЕЗАБАРОМ БУДУТЬ ВИРОБЛЯТИСЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬО В УКРАЇНІ

Німеччина переживає трансформацію політики безпеки, масштаби якої затлумлюють попереднє розуміння «поворотного моменту» в історії. Фрідріх Мерц планує радикальну зміну парадигми в підтримці України: від ролі нерішучого донора до ролі архітектора повністю інтегрованого альянсу виробників озброєнь.

Протягом тривалого часу німецька допомога Києву слідувала простій схемі: поставки йшли зі старих запасів, прогалини в озброєнні ретельно заповнювалися, а Україна залишалася в ролі вдячного, але залежного прохача. Але ця модель себе вичерпала. Зараз на столі лежить проєкт стратегічного співробітництва, який виходить далеко за рамки порожніх обіцянок. План із десяти пунктів, що просочився з урядових кіл, описує не більше і не менше, ніж злиття двох світів: традиційна німецька «перевага у сфері технологій» з її важкими платформами зустрічається з жорстокою, загартованою в боях «програмною гнучкістю» української війни.

У цьому аналізі розглядаються закулісні аспекти нової берлінської угоди про озброєння. Він показує, чому перенесення німецьких танкових заводів до Дніпра — це не благодійний жест, а переконлива економічна логіка. Ми вивчаємо, як німецькі збройні сили планують вперше отримати вигоду з українських технологій штучного інтелекту та безпілотників через так званий «зворотний трансфер технологій», щоб подолати власне відставання в модернізації. І ми демонструємо, як державні гарантії створюють багатомільярдний важіль для приватного капіталу, назавжди зміцнюючи європейську архітектуру безпеки проти російської агресії.

Ініціатива Фрідріха Мерца — це більше, ніж просто план; це спроба забезпечити мир у Європі не через надію, а через промислову перевагу.

Illustration: <https://xpert.digital/deutschland-will-waffen-buendnis-mit-ukraine/>

ВІД ПРОХАЧА ДО СИСТЕМНОГО ПАРТНЕРА: ЯК НОВИЙ БЕРЛІНСЬКИЙ ПАКТ ПРО ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ З КИЄВОМ ПЕРЕБУДОВУЄ ЄВРОПЕЙСЬКУ АРХІТЕКТУРУ БЕЗПЕКИ

Рішення канцлера Фрідріха Мерца перетворити військову підтримку України з чисто донорсько-отримувацьких відносин у повністю інтегрований альянс озброєнь та промисловості знаменує поворотний момент у зовнішній політиці та політиці безпеки Німеччини. Цей крок, який виходить далеко за межі попередніх одноразових поставок, є не тільки військовою необхідністю, але й відповідає переконливій економічній логіці. Ми спостерігаємо перехід від «поворотного моменту» як риторичного поняття до «поворотного моменту» як промислової реальності. Цей аналіз деконструє економічні, технологічні та стратегічні аспекти даного пакту та демонструє, чому цей «союз озброєнь» має потенціал стати каталізатором нової європейської автономії у сфері озброєнь.

ДЕСЯТИЛІТТЯ ІНТЕГРАЦІЇ: АНАТОМІЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ ОБОРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

План з десяти пунктів, який просочився з урядових кіл, — це набагато більше, ніж просто дипломатичний жест. Це технократичний план злиття двох національних оборонних галузей, можливості яких практично ідеально доповнюють одна одну. Німеччина робить свій внесок у «технічну досконалість» — високоскладні платформи, такі як Leopard 2, Panzerhaubitze 2000 та системи ППО, які цінуються у всьому світі за свою точність і надійність. Проте ці системи дорогі, повільно виробляються та часто мають надмірну міцність, розраховану на війну на виснаження.

Illustration: <https://gmk-center/>

Однак Україна пропонує те, що на Заході не можна купити за гроші: гнучкість програмного забезпечення та жорстоку ефективність масового виробництва в умовах бойових дій. План полягає не лише в тому, щоб поєднати ці два світи, а й у тому, щоб інституційно їх зв'язати. Створення «Дому свободи України» як представництва в Берліні є оперативним центром. Він функціонує не лише як дипломатична місія, але й як бізнес-інкубатор, безпосередньо пов'язуючи українських інженерів з німецькими корпораціями, такими як **Rheinmetall**, **KNDS** та **Hensoldt**.

З економічної точки зору — це значно знижує транзакційні витрати співпраці. Раніше німецьким компаніям доводилося з великими труднощами долати українську бюрократію або покладатися на ненадійну інформацію. Тепер обмін інформацією інституціалізований. Якщо українські офіцери на передовій повідомляють про те, що той чи інший німецький датчик глушиться російськими засобами радіоелектронної боротьби, ця інформація більше не потрапляє у покритий пилом у Берліні звіт через місяці. Вона одразу надходить безпосередньо у відділи розробок німецької промисловості, які — за підтримки українських фахівців на місцях — можуть розробляти та впроваджувати програмні патчі. Такий «прискорений шлях» до інновацій неможливий у мирний час, але життєво важливий для виживання в умовах війни. Таким чином, план інституціоналізує найкоротший інноваційний цикл, який коли-небудь спостерігався в німецькій промисловості.

Ще одним надзвичайно важливим моментом є інтеграція української промисловості в єдиний ринок ЄС для оборонної продукції. Це становить значний регуляторний важіль. Раніше українські компанії часто розглядалися як сторонні постачальники, що ускладнювало тарифи, сертифікацію та експортний контроль. Фактично, отримавши рівний статус із виробниками ЄС, Київ отримує доступ до Європейських оборонних фондів (EDF) та спільних програм закупівель (EDIP). Своєю чергою, для німецької промисловості це означає доступ до величезного пулу кваліфікованих працівників і виробничих потужностей, які працюють значно більш економно, ніж аналогічні центри в Західній Європі. Це створить кластер оборонної промисловості, який простягатиметься від Рурського регіону до Дніпра.

Illustration: <https://xpert.digital/deutschland-will-waffen-buendnis-mit-ukraine/>

СИНЕРГІЯ ЗАМІСТЬ ПОЖЕРТВ: ЕКОНОМІЧНА ЛОГІКА ПЕРЕНЕСЕННЯ ВИРОБНИЦТВА

Мабуть, найрадикальнішим компонентом нового альянсу є перехід від чисто експортоорієнтованої моделі до місцевого виробництва («локальний склад»). Угода передбачає, що німецька зброя дедалі частіше буде вироблятися безпосередньо в Україні. Компанія Rheinmetall вперше уже застосувала цей підхід у рамках свого спільного підприємства, але план Мерца поширює цю модель на всю галузь.

Економічні переваги для Німеччини на перший погляд здаються нелогічними, але стають очевидними при більш уважному розгляді. Наприклад, виробництво 155-мм артилерійських боєприпасів є енерго- та матеріаломістким процесом. У Німеччині виробники стикаються з високими витратами на енергію, суворими екологічними нормами та гострим дефіцитом кваліфікованих працівників. В Україні питомі витрати на робочу силу значно нижчі, енергозабезпечення (незважаючи на російські атаки) стратегічних галузей є пріоритетним і значною мірою субсидується, і, перш за все, мотивація робочої сили зумовлена відчуттям життєвої необхідності.

Переміщуючи частини виробничого ланцюга — такі як остаточне складання транспортних засобів або набивка гільз — в Україну, німецька промисловість може нарощувати свої потужності швидше, ніж це було б можливо при будівництві нових заводів у Нижній Саксонії чи Баварії. Це класична арбітражна стратегія, що застосовується у військовій економіці. Німецькі корпорації постачають високотехнологічні проміжні продукти (наприклад, оптику, двигуни, сплави для стволів гармат), тоді як трудомістка інтеграція відбувається на місцевому рівні.

Це також вирішує серйозну логістичну проблему. Кожен танк, який потрібно буксирувати до Польщі або Литви для ремонту, на фронті недоступний протягом кількох тижнів. Якщо німецькі компанії тепер будуть створювати ремонтні центри та виробничі лінії глибоко на заході України або в захищених підземних спорудах, доступність техніки значно зросте.

Illustration: <https://xpert.digital/>

З економічної точки зору це означає вищу окупність інвестицій: танк «Леопард», який перебуває в робочому стані 90% часу, забезпечує більшу «безпеку», ніж той, який проводить 40% свого часу на евакуаторі між Донбасом і Польщею.

Більше того, ці спільні підприємства забезпечують німецькій промисловості довгострокову частку ринку. Після війни Україна матиме найпотужнішу та найбільшу армію в Європі. Той, хто сьогодні будує заводи та встановлює стандарти, також буде постачати запчастини, модернізацію та боєприпаси протягом десятиліть. Це класична стратегія «закріплення». Інвестуючи зараз величезні кошти в українську промислову базу, Німеччина витісняє потенційних конкурентів із США, Південної Кореї чи Туреччини, які також претендують на цей майбутній ринок.

ЛАБОРАТОРІЯ ВІЙНИ: ЯК НІМЕЦЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

Один із аспектів, який часто упускають із уваги в публічних дебатах, — це масштабний трансфер технологій зі Сходу на Захід, так званий «зворотний трансфер технологій». Протягом тривалого часу панувала пихата думка, що Захід навчає Україну воювати. Реальність 2025 року інша: Україна навчає Захід вести високоточну війну в XXI столітті.

Заявлена мета альянсу — використання «лідерства української промисловості у сфері безпілотників та суміжних технологій» — є визнанням власних недоліків. Збройні сили Німеччини значною мірою упустили можливість у розробці тактичних безпілотників (з видом від першої особи — FPV) і баражуючих боєприпасів, або застрягли в бюрократичних процесах сертифікації. Україна ж, навпаки, зараз виробляє мільйони таких систем щорічно, при цьому собівартість одиниці продукції для західних закупівельних агентств здається незначною.

Illustration: <https://ru.krymr.com/a/news-drony-ukraina-proizvodstvo-nardep/33114943.html>

Альянс передбачає інтеграцію українських технологій безпілотників — зокрема, алгоритмів керування роєм і автономного цілевказування за допомогою ШІ — у німецькі системи. Уявіть собі німецьку бойову машину піхоти «Пума», яка більше не покладається виключно на свою бортову гармату, а регулярно керує роєм українських розвідувальних і безпілотників-камікадзе, координованих ШІ, навчених в окопах Бахмута та Авдіївки. Саме такий технологічний стрибок передбачає Мерц.

Особливу цінність становлять «цифрові дані поля бою», згадані в плані з десяти пунктів. Дані — це золото для розвитку ШІ. Україна володіє найповнішим у світі набором даних про сучасну війну: радіолокаційні сигнатури російських літаків, схеми переміщення танкових підрозділів та частотні діапазони російських засобів радіоелектронної боротьби. Для німецьких виробників оборонної електроніки, таких як **Hensoldt** і **Rohde & Schwarz**, ці дані безцінні. Вони дозволяють розробляти датчики та засоби радіоелектронної боротьби, засновані не на теоретичних моделях, а на суворих реаліях радіоелектронної боротьби.

Обмін цими даними не є одностороннім. Збройні сили Німеччини отримують доступ до інформації в режимі реального часу про характеристики своєї зброї. Якщо самохідна гаубиця Panzerhaubitze 2000 демонструє ознаки зносу при тривалій стрільбі, яких не спостерігалися на полігоні Меппен, це є найважливішою інформацією для подальшого розвитку. Таким чином, альянс створює замкнене коло зворотного зв'язку, яке радикально прискорює вдосконалення продукції. Ми спостерігаємо появу «оборонної гнучкості», змодельованої за зразком індустрії програмного забезпечення: реліз, бойові випробування, зворотний зв'язок, патч, новий реліз. Таким чином, завдяки цьому альянсу Німеччина отримує не лише безпеку, а й модернізацію власних збройних сил. 🔄